

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Командно-штабний інститут застосування військ (сил)

Кафедра Сухопутних військ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **ПРОТИПОВІТРЯНА ОБОРОНА СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК В ОПЕРАЦІЯХ**

Код ВКб 3.1

Рівень вищої освіти	магістр
Галузь знань:	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність:	253 Військове управління (за видами збройних сил)
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова
Загальний обсяг	13 кредити ЄКТС (390 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Термін викладання	3, 4 семестр (очна форма здобуття освіти); 3 н.з. 3 м.п п.з (заочна форма здобуття освіти)
Мова навчання	українська, англійська

Київ – 2024

Силабус розроблено на основі робочої програми навчальної дисципліни
“ПРОТИПОВІТРЯНА ОБОРОНА СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК В ОПЕРАЦІЯХ”

Розробники силабусу (науково-педагогічні працівники, які беруть участь у викладанні навчальної дисципліни):

полковник Костянтин ГОРБАЧОВ, доктор філософії, доцент кафедри Сухопутних військ командно-штабного інституту застосування військ (сил), тел. 21-521, email: НКМ@nuou.org.ua;

підполковник Володимир КУЦЕНКО, кандидат технічних наук, старший дослідник, старший викладач кафедри Сухопутних військ командно-штабного інституту застосування військ (сил), тел. 21-521, email: xarley78@i.ua;

працівник Збройних Сил України Сергій КРАВЧЕНКО, кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри Сухопутних військ командно-штабного інституту застосування військ (сил), тел. 21-521, email: KSO@nuou.org.ua.

Силабус навчальної дисципліни розглянутий на засіданні кафедри авіації інституту авіації та протиповітряної оборони

Протокол від “ ____ ” _____ 2024 року № ____.

Начальник кафедри Сухопутних військ
Командно-штабного інституту застосування військ (сил)
полковник _____ Сергій ПОЧИНОК
“ ____ ” _____ 2024 року

1. Обов'язки науково-педагогічних працівників, які беруть участь у викладанні навчальної дисципліни, і здобувача, який вивчає цю навчальну дисципліну

Науково-педагогічні працівники, які беруть участь у викладанні навчальної дисципліни, повинні сформувані у слухачів спеціалізовані концептуальні знання про основні положення щодо підготовки і ведення протиповітряної оборони Сухопутних військ в оборонних, наступальних, стабілізаційних та підтримуючих операціях оперативних (оперативно-тактичних) угруповань військ (сил) у відповідності до підходів, які використовуються у збройних силах країн – членів НАТО, а також досвіду, набутого військовими формуваннями Сил безпеки і оборони України у російсько-українській війні, а також надати практику у розробленні планів протиповітряної оборони оперативних (оперативно-тактичних) угруповань військ (сил) під час перегрупування, в оборонних, наступальних та стабілізаційних операціях.

Консультації відбуваються щосередини, 15.00-17.00 (каб. 318, в 1 навчальному корпусі, КШЗВ(С)); on(off)-лайн-консультації через платформу дистанційного навчання в рамках навчальної дисципліни.

2. Анотація (передумови для вивчення дисципліни)

Передумовами вивчення навчальної дисципліни “Розвідка повітряного противника в операціях” є опанування таких начальних дисциплін: ПО 4 – Основи оперативного мистецтва та компоненти сил оборони; ПО 6 – Об'єднані операції; ПО 7 – Оперативне планування; ПО 8 – Планування та ведення операцій; ПО 10 - Основи теорії систем та системний аналіз у сфері забезпечення військ (сил); ПО 11 - Основи досліджень операцій у сфері забезпечення військ (сил); ВК 32 – Основи застосування військ протиповітряної оборони сухопутних військ в операціях.

Навчальна дисципліна відповідно каталогу вибіркового дисциплін професійної військової освіти за вибором закладу вищої освіти розроблена для підготовки слухачів на другому (магістерському) рівні. Дисципліна досліджує основні положення теорії та практики підготовки і ведення протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях у відповідності до чинних стандартів та стандартів, які використовуються у країнах – членах НАТО. Викладені загальні питання щодо основ застосування Сил оборони держави, у тому числі за стандартами НАТО, взаємодії з військовими частинами видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил під час всеохоплюючої оборони держави в операціях міжвидових угруповань військ (сил). Визначені проблемні питання та шляхи їх вирішення щодо застосування виду, окремого роду військ (сил) Збройних Сил у операціях міжвидових угруповань військ (сил). Зосереджено увагу на особливостях вирішення складних завдань розвідки повітряного противника в об'єднаних операціях угруповань військ (сил) оперативного рівня.

3. Структура навчальної дисципліни

(очна форма здобуття освіти)

№ п/п	Всього годин	Із них		Півріччя (курс навчання), номери та назви тем і навчальних занять
		Аудиторних годин	Самостійної роботи	
1	3	4	5	6
	168	56	112	1 півріччя 2 курсу
	108	36	72	Тема 1. Основи протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях.
1.	6	2	4	<u>Тема 1. Заняття 1.</u> Основи підготовки і ведення протиповітряної оборони Сухопутних військ в операції.
2.	6	2	4	<u>Тема 1. Заняття 2.</u> Засоби повітряно-космічного нападу
3.	6	2	4	<u>Тема 1. Заняття 3.</u> Форми і способи застосування засобів повітряного нападу.
4.	12	4	8	<u>Тема 1. Заняття 4.</u> Основи оцінювання повітряного противника.
5.	6	2	4	<u>Тема 1. Заняття 5.</u> Застосування засобів повітряного нападу противника за досвідом російсько-української війни.
6.	6	2	4	<u>Тема 1. Заняття 6.</u> Основи розвідки повітряного противника в операції.
7.	12	4	8	<u>Тема 1. Заняття 7.</u> Робота посадових осіб відділу ППО СВ в ході оцінювання повітряного противника.
8.	6	2	4	<u>Тема 1. Заняття 8.</u> Повітряні операції (Air Operation) НАТО та протиповітряна оборона (Air and Missile Defense).
9.	12	4	8	<u>Тема 1. Заняття 9.</u> Сутність та зміст протиповітряної оборони в операції.

1	3	4	5	6
10.	6	2	4	<u>Тема 1. Заняття 10.</u> Принципи бойового застосування сил і засобів протиповітряної оборони в країнах НАТО.
11.	6	2	4	<u>Тема 1. Заняття 11.</u> Основи бойового застосування сил і засобів протиповітряної оборони в країнах НАТО.
12.	6	2	4	<u>Тема 1. Заняття 12.</u> Методи контролю повітряного простору, що прийняті в НАТО.
13.	6	2	4	<u>Тема 1 Заняття 13</u> Основи планування протиповітряної оборони за стандартами НАТО.
14.	12	4	8	<u>Тема 1. Заняття 14.</u> Основи протиповітряної оборони за стандартами НАТО.
	60	20	40	Тема 2. Особливості підготовки і ведення протиповітряної оборони Сухопутних військ за досвідом російсько-української війни.
15.	12	4	8	<u>Тема 2. Заняття 1</u> Особливості застосування військ протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях за досвідом РУВ.
16.	6	2	4	<u>Тема 2 Заняття 2.</u> Методика роботи посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час оцінювання бойових можливостей угруповання військ протиповітряної оборони в операції з урахуванням досвіду РУВ.
17.	12	4	8	<u>Тема 2 Заняття 3.</u> Робота посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час оцінювання бойових можливостей угруповання військ протиповітряної оборони в операції з урахуванням досвіду РУВ.
18.	6	2	4	<u>Тема 2 Заняття 4.</u> Методика роботи посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час проведення основних оперативних (оперативно-тактичних) розрахунків.
19.	12	4	8	<u>Тема 2 Заняття 5.</u> Робота посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час проведення розрахунків потреби та розподілу засобів ураження.
20.	12	4	8	<u>Тема 2 Заняття 6.</u> Робота посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час проведення розрахунків на підготовку та зайняття позиційних районів.
	222	74	148	2 півріччя 2 курсу
	36	12	24	Тема 3. Основи побудови та функціонування системи протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях.
21.	6	2	4	<u>Тема 3. Заняття 1.</u> Система протиповітряної оборони Сухопутних військ в операції.
22.	6	2	4	<u>Тема 3. Заняття 2.</u> Система зенітного ракетно-артилерійського прикриття - основа системи ППО Сухопутних військ.
23.	6	2	4	<u>Тема 3. Заняття. 3.</u> Система розвідки повітряного противника і оповіщення про його дії у військах протиповітряної оборони Сухопутних військ.

1	3	4	5	6
24.	6	2	4	<u>Тема 3. Заняття 4.</u> Система управління протиповітряною обороною Сухопутних військ в операції.
25.	12	4	8	<u>Тема 3. Заняття 5.</u> Основи побудови та функціонування системи протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях.
	120	40	80	Тема 4. Особливості підготовки і ведення бойових дій угрупованням військ протиповітряної оборони Сухопутних військ та його компонентами в операції.
26.	6	2	4	<u>Тема 4. Заняття 1.</u> Планування протиповітряної оборони окремих елементів оперативної побудови оперативного угруповання військ.
27.	42	14	28	<u>Тема 4. Заняття 2.</u> Методика роботи посадових осіб щодо планування протиповітряної оборони окремих елементів оперативної побудови оперативного угруповання військ.
28.	6	2	4	<u>Тема 4. Заняття 3.</u> Планування бойових дій угрупованням військ протиповітряної оборони Сухопутних військ та його компонентами в операції.
29.	42	14	28	<u>Тема 4. Заняття 4.</u> Методика роботи посадових осіб щодо планування бойових дій угрупованням військ протиповітряної оборони Сухопутних військ та його компонентами в операції.
30.	6	2	4	<u>Тема 4. Заняття 5.</u> Методика підготовки і проведення штабних тренувань з структурними підрозділами протиповітряної оборони угруповань військ та їх компонентів.
31.	6	2	4	<u>Тема 4. Заняття 6.</u> Розробка документів штабних тренувань з структурними підрозділами протиповітряної оборони протиповітряної оборони угруповань військ та їх компонентів.
32.	6	2	4	<u>Тема 4. Заняття 7.</u> Методика підготовки і проведення навчань з компонентами угруповань військ протиповітряної оборони.
33.	6	2	4	<u>Тема 4. Заняття 8.</u> Розробка документів проведення навчань з компонентами угруповань військ протиповітряної оборони.
	54	18	36	Тема 5. Протиповітряна оборона Сухопутних військ в операції.
34.	6	2	4	<u>Тема 5. Заняття 1.</u> Планування протиповітряної оборони угруповань військ в операції.
35.	12	4	8	<u>Тема 5. Заняття 2.</u> Методика роботи начальника протиповітряної оборони під час аналізу завдання, оцінювання обстановки та підготовки даних у замисел оборонної операції.
36.	12	4	8	<u>Тема 5. Заняття 3.</u> Методика роботи начальника протиповітряної оборони щодо вироблення замислу та визначення бойових завдань військовим частинам з ППО у оборонній операції.
37.	6	2	4	<u>Тема 5. Заняття 4.</u> Методика роботи начальника протиповітряної оборони щодо визначення порядку управління протиповітряною обороною та основних питань взаємодії у оборонній операції.
38.	18	6	12	<u>Тема 5. Заняття 5.</u> Методика роботи начальника протиповітряної оборони під час розроблення плану ППО в оборонній операції ОТУВ.

1	3	4	5	6
39.	12	4	8	Екзамен.
Всього за навчальну дисципліну	390	130	260	Л – 2 год., ГЗ – 44 год., С – 18 год., ПЗ – 18, ГВ – 44 год., Е – 4 год.

(заочна форма здобуття освіти)

№ п/п	Всього годин	Із них		Півріччя (курс навчання), номери та назви тем і навчальних занять
		Аудиторних годин	Самостійної роботи	
1	3	4	5	6
				2 курс
	66	50	16	III настановчий збір
	49	36	13	Тема 1. Основи протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях.
1.	3	2	1	<u>Тема 1. Заняття 1.</u> Основи підготовки і ведення протиповітряної оборони Сухопутних військ в операції.
2.	3	2	1	<u>Тема 1. Заняття 2.</u> Засоби повітряно-космічного нападу
3.	3	2	1	<u>Тема 1. Заняття 3.</u> Форми і способи застосування засобів повітряного нападу.
4.	5	4	1	<u>Тема 1. Заняття 4.</u> Основи оцінювання повітряного противника.
5.	3	2	1	<u>Тема 1. Заняття 5.</u> Застосування засобів повітряного нападу противника за досвідом російсько-української війни.
6.	3	2	1	<u>Тема 1. Заняття 6.</u> Основи розвідки повітряного противника в операції.
7.	5	4	1	<u>Тема 1. Заняття 7.</u> Робота посадових осіб відділу ППО СВ в ході оцінювання повітряного противника.
8.	3	2	1	<u>Тема 1. Заняття 8.</u> Повітряні операції (Air Operation) НАТО та протиповітряна оборона (Air and Missile Defense).
9.	5	4	1	<u>Тема 1. Заняття 9.</u> Сутність та зміст протиповітряної оборони в операції.
10.	3	2	1	<u>Тема 1. Заняття 10.</u> Принципи бойового застосування сил і засобів протиповітряної оборони в країнах НАТО.

1	3	4	5	6
11.	3	2	1	<u>Тема 1. Заняття 11.</u> Основи бойового застосування сил і засобів протиповітряної оборони в країнах НАТО.
12.	3	2	1	<u>Тема 1. Заняття 12.</u> Методи контролю повітряного простору, що прийняті в НАТО.
13.	3	2	1	<u>Тема 1 Заняття 13</u> Основи планування протиповітряної оборони за стандартами НАТО.
14.	4	4		<u>Тема 1. Заняття 14.</u> Основи протиповітряної оборони за стандартами НАТО.
	17	14	3	Тема 2. Особливості підготовки і ведення протиповітряної оборони Сухопутних військ за досвідом російсько-української війни.
15.	5	4	1	<u>Тема 2. Заняття 1</u> Особливості застосування військ протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях за досвідом РУВ.
16.	3	2	1	<u>Тема 2 Заняття 4.</u> Методика роботи посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час проведення основних оперативних (оперативно-тактичних) розрахунків.
17.	5	4	1	<u>Тема 2 Заняття 5.</u> Робота посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час проведення розрахунків потреби та розподілу засобів ураження.
18.	4	4		<u>Тема 2 Заняття 6.</u> Робота посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час проведення розрахунків на підготовку та зайняття позиційних районів.
	234		234	III міжзборовий період
	59		59	Тема 1. Основи протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях.
19.	3		3	<u>Тема 1. Заняття 1.</u> Основи підготовки і ведення протиповітряної оборони Сухопутних військ в операції.
20.	3		3	<u>Тема 1. Заняття 2.</u> Засоби повітряно-космічного нападу.
21.	3		3	<u>Тема 1. Заняття 3.</u> Форми і способи застосування засобів повітряного нападу.
22.	7		7	<u>Тема 1. Заняття 4.</u> Основи оцінювання повітряного противника.
23.	3		3	<u>Тема 1. Заняття 5.</u> Застосування засобів повітряного нападу противника за досвідом російсько-української війни.
24.	3		3	<u>Тема 1. Заняття 6.</u> Основи розвідки повітряного противника в операції.
25.	7		7	<u>Тема 1 Заняття 7.</u> Робота посадових осіб відділу ППО СВ в ході оцінювання повітряного противника.
26.	3		3	<u>Тема 1. Заняття 8.</u> Повітряні операції (Air Operation) НАТО та протиповітряна оборона (Air and Missile Defense).
27.	7		7	<u>Тема 1. Заняття 9.</u> Сутність та зміст протиповітряної оборони в операції.

1	3	4	5	6
28.	3		3	<u>Тема 1. Заняття 10.</u> Принципи бойового застосування сил і засобів протиповітряної оборони в країнах НАТО.
29.	3		3	<u>Тема 1. Заняття 11.</u> Основи бойового застосування сил і засобів протиповітряної оборони в країнах НАТО.
30.	3		3	<u>Тема 1. Заняття 12.</u> Методи контролю повітряного простору, що прийняті в НАТО.
31.	3		3	<u>Тема 1 Заняття 13</u> Основи планування протиповітряної оборони за стандартами НАТО.
32.	8		8	<u>Тема 1. Заняття 14.</u> Основи протиповітряної оборони за стандартами НАТО.
	35		35	Тема 2. Особливості підготовки і ведення протиповітряної оборони Сухопутних військ за досвідом російсько-української війни.
33.	7		7	<u>Тема 2. Заняття 1</u> Особливості застосування військ протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях за досвідом РУВ.
34.	2		2	<u>Тема 2 Заняття 2.</u> Методика роботи посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час оцінювання бойових можливостей угруповання військ протиповітряної оборони в операції з урахуванням досвіду РУВ.
35.	8		8	<u>Тема 2 Заняття 3.</u> Робота посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час оцінювання бойових можливостей угруповання військ протиповітряної оборони в операції з урахуванням досвіду РУВ.
36.	2		2	<u>Тема 2 Заняття 4.</u> Методика роботи посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час проведення основних оперативних (оперативно-тактичних) розрахунків.
37.	8		8	<u>Тема 2 Заняття 5.</u> Робота посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час проведення розрахунків потреби та розподілу засобів ураження.
38.	8		8	<u>Тема 2 Заняття 6.</u> Робота посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час проведення розрахунків на підготовку та зайняття позиційних районів.
	21		21	Тема 3. Основи побудови та функціонування системи протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях.
39.	3		3	<u>Тема 3. Заняття 1.</u> Система протиповітряної оборони Сухопутних військ в операції.
40.	3		3	<u>Тема 3. Заняття 2.</u> Система зенітного ракетно-артилерійського прикриття - основа системи ППО Сухопутних військ.
41.	3		3	<u>Тема 3. Заняття. 3.</u> Система розвідки повітряного противника і оповіщення про його дії у військах протиповітряної оборони Сухопутних військ.
42.	3		3	<u>Тема 3. Заняття 4.</u> Система управління протиповітряною обороною Сухопутних військ в операції.

1	3	4	5	6
43.	9		9	<u>Тема 3. Заняття 5.</u> Основи побудови та функціонування системи протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях.
	78		78	Тема 4. Особливості підготовки і ведення бойових дій угрупованням військ протиповітряної оборони Сухопутних військ та його компонентами в операції.
44.	3		3	<u>Тема 4. Заняття 1.</u> Планування протиповітряної оборони окремих елементів оперативної побудови оперативного угруповання військ.
45.	24		24	<u>Тема 4. Заняття 2.</u> Методика роботи посадових осіб щодо планування протиповітряної оборони окремих елементів оперативної побудови оперативного угруповання військ.
46.	3		3	<u>Тема 4. Заняття 3.</u> Планування бойових дій угрупованням військ протиповітряної оборони Сухопутних військ та його компонентами в операції.
	24		24	<u>Тема 4. Заняття 4.</u> Методика роботи посадових осіб щодо планування бойових дій угрупованням військ протиповітряної оборони Сухопутних військ та його компонентами в операції.
47.	6		6	<u>Тема 4. Заняття 5.</u> Методика підготовки і проведення штабних тренувань з структурними підрозділами протиповітряної оборони угруповань військ та їх компонентів.
48.	6		6	<u>Тема 4. Заняття 6.</u> Розробка документів штабних тренувань з структурними підрозділами протиповітряної оборони протиповітряної оборони угруповань військ та їх компонентів.
49.	6		6	<u>Тема 4. Заняття 7.</u> Методика підготовки і проведення навчань з компонентами угруповань військ протиповітряної оборони.
50.	6		6	<u>Тема 4. Заняття 8.</u> Розробка документів проведення навчань з компонентами угруповань військ протиповітряної оборони.
	35		35	Тема 5. Протиповітряна оборона Сухопутних військ в операції.
51.	3		3	<u>Тема 5. Заняття 1.</u> Планування протиповітряної оборони угруповань військ в операції.
52.	9		9	<u>Тема 5. Заняття 2.</u> Методика роботи начальника протиповітряної оборони під час аналізу завдання, оцінювання обстановки та підготовки даних у замисел оборонної операції.
53.	9		9	<u>Тема 5. Заняття 3.</u> Методика роботи начальника протиповітряної оборони щодо вироблення замислу та визначення бойових завдань військовим частинам з ППО у оборонній операції.
54.	3		3	<u>Тема 5. Заняття 4.</u> Методика роботи начальника протиповітряної оборони щодо визначення порядку управління протиповітряною обороною та основних питань взаємодії у оборонній операції.
55.	11		11	<u>Тема 5. Заняття 5.</u> Методика роботи начальника протиповітряної оборони під час розроблення плану ППО в оборонній операції ОТУВ.
56.	6		6	Підготовка до екзамену

1	3	4	5	6
	90	54	36	Підсумково-випускний збір
	8	4	4	Тема 2. Особливості підготовки і ведення протиповітряної оборони Сухопутних військ за досвідом російсько-української війни.
57.	4	2	2	<u>Тема 2 Заняття 2.</u> Методика роботи посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час оцінювання бойових можливостей угруповання військ протиповітряної оборони в операції з урахуванням досвіду РУВ.
58.	4	2	2	<u>Тема 2 Заняття 3.</u> Робота посадових осіб відділу протиповітряної оборони під час оцінювання бойових можливостей угруповання військ протиповітряної оборони в операції з урахуванням досвіду РУВ.
59.	15	10	5	Тема 3. Основи побудови та функціонування системи протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях.
60.	3	2	1	<u>Тема 3. Заняття 1.</u> Система протиповітряної оборони Сухопутних військ в операції.
61.	3	2	1	<u>Тема 3. Заняття 2.</u> Система зенітного ракетно-артилерійського прикриття - основа системи ППО Сухопутних військ.
62.	3	2	1	<u>Тема 3. Заняття 3.</u> Система розвідки повітряного противника і оповіщення про його дії у військах протиповітряної оборони Сухопутних військ.
63.	3	2	1	<u>Тема 3. Заняття 4.</u> Система управління протиповітряною обороною Сухопутних військ в операції.
64.	3	2	1	<u>Тема 3. Заняття 5.</u> Основи побудови та функціонування системи протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях.
65.	42	24	18	Тема 4. Особливості підготовки і ведення бойових дій угрупованням військ протиповітряної оборони Сухопутних військ та його компонентами в операції.
66.	3	2	1	<u>Тема 4. Заняття 1.</u> Планування протиповітряної оборони окремих елементів оперативної побудови оперативного угруповання військ.
67.	18	10	8	<u>Тема 4. Заняття 2.</u> Методика роботи посадових осіб щодо планування протиповітряної оборони окремих елементів оперативної побудови оперативного угруповання військ.
68.	3	2	1	<u>Тема 4. Заняття 3.</u> Планування бойових дій угрупованням військ протиповітряної оборони Сухопутних військ та його компонентами в операції.
69.	19	12	7	Тема 5. Протиповітряна оборона Сухопутних військ в операції.
70.	3	2	1	<u>Тема 5. Заняття 1.</u> Планування протиповітряної оборони угруповань військ в операції.

1	3	4	5	6
71.	3	2	1	<u>Тема 5. Заняття 2.</u> Методика роботи начальника протиповітряної оборони під час аналізу завдання, оцінювання обстановки та підготовки даних у замисел оборонної операції.
72.	3	2	1	<u>Тема 5. Заняття 3.</u> Методика роботи начальника протиповітряної оборони щодо вироблення замислу та визначення бойових завдань військовим частинам з ППО у оборонній операції.
73.	3	2	1	<u>Тема 5. Заняття 4.</u> Методика роботи начальника протиповітряної оборони щодо визначення порядку управління протиповітряною обороною та основних питань взаємодії у оборонній операції.
74.	7	4	3	<u>Тема 5. Заняття 5.</u> Методика роботи начальника протиповітряної оборони під час розроблення плану ППО в оборонній операції ОТУВ.
75.	6	4	2	Екзамен.
Всього за навчальну дисципліну	390	104	286	Л – 2 год., ГЗ – 38 год., С – 16 год., ПЗ – 14, ГВ – 30 год., Е – 4 год.

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено такі індивідуальні завдання: есе, яке розробляється кожним слухачем наприкінці вивчення теми 1; визначений комплект бойових графічних і текстуальних документів наприкінці вивчення тим 4, 5.

4. Система оцінювання (форми поточного та підсумкового контролю та засобів діагностики результатів навчання)

Впродовж навчання проводяться такі види контролю:

Вид контролю	Призначення
Поточний контроль	Проводиться науково-педагогічним працівником, який проводить навчальне заняття з метою перевірки готовності слухачів до заняття, забезпечення зворотного зв'язку та управління навчальною мотивацією слухачів.
Тематичний	Проводиться з метою перевірки ефективності формування знань, умінь, навичок слухачів, використання їх на практиці, стимулювання навчальної діяльності слухачів, формування у них прагнення до самоосвіти при вивченні конкретної теми. Дозволяє вимагати від слухачів самостійної конструктивної діяльності, а також виявити взаємозв'язки з іншими навчальними дисциплінами освітньо-професійної програми.
Самоконтроль	Призначений для самостійної перевірки слухачами, ступеня засвоєння навчального матеріалу з навчальної дисципліни (теми, заняття).
Підсумковий	Проводиться по закінченні навчальної дисципліни з метою перевірки ступеня засвоєння навчального матеріалу та набуття освітніх та професійних компетентностей слухачами відповідно до навчального плану та робочої програми навчальної дисципліни.

Формами контролю знань є: усне опитування, спостереження за діяльністю слухачів, письмовий, практичний.

Поточний контроль проводиться під час усіх видів занять у формах: усного опитування, письмової експрес-літучки, спостереження за діяльністю слухачів. Засоби поточного контролю: контрольні питання, індивідуальні завдання.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання на кафедрі та в університеті загалом складається із суми балів, отриманих за виконання індивідуальних завдань, участі в обговоренні навчальних питань, контрольних заходів тощо (передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та планами навчальних занять) за 100-бальною шкалою та національною шкалою і становить:

Сума балів за всі види	Оцінка за національною шкалою	Рівень навчальних досягнень

навчальної діяльності	для екзамену (заліку), курсового проєкту (роботи), захисту військового стажування, навчальної практики за військовим спрямуванням	
90 - 100	5 (відмінно)	"відмінно"
80 - 89	4 (добре)	"дуже добре"
65 - 79		"добре"
55 - 64	3 (задовільно)	"задовільно"
50 - 54		"достатньо"
1 - 49	2 (незадовільно)	"незадовільно", з можливістю повторного складання

5. Політика кафедри (університету, інституту, курсу)

Система вимог науково-педагогічних працівників перед здобувачами освіти щодо:

Академічної доброчесності

а. Здобувачі освіти під час вивчення навчальної дисципліни повинні керуватися Кодексом про академічну доброчесність в університеті, затвердженого наказом начальника Національного університету оборони України від 22 березня 2022 року № 99;

б. У випадку виявлення порушення слухачем правил, зазначених у Кодексі про академічну доброчесність в університеті, науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд вченої ради інституту державного військового управління питання щодо доцільності подальшого навчання слухача в Національному університеті оборони України.

Комунікації

с. Здобувачі освіти повинні вчасно представляти (розміщати на платформі дистанційного навчання) виконані завдання, визначені науково-педагогічними працівниками під час навчальних занять. У випадку неможливості своєчасного виконання завдання здобувач повинен завчасно повідомити про це науково-педагогічного працівника із зазначенням причин, які завадили виконанню.

д. По завершенню вивчення кожної теми, а також наприкінці вивчення навчальної дисципліни здобувач проходить анкетування на платформі дистанційного навчання з метою виявлення переваг та недоліків навчального матеріалу, методики викладання тощо.

Перескладання поточного та підсумкового контролю

е. Перескладання **поточного** контролю здійснюється здобувачем у випадку отримання ним оцінки “незадовільно” з можливістю повторного складання (1-49 балів), або у випадку, коли здобувач бажає покращити попередні результати складання поточного контролю.

ф. Якщо слухач тричі протягом вивчення навчальної дисципліни під час складання **поточного** контролю отримав оцінку “незадовільно”, то науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд вченої ради інституту питання про доцільність навчання даного здобувача у Національному університеті оборони України.

г. Перескладання **підсумкового** контролю здійснюється у випадку

отримання здобувачем оцінки “незадовільно” з можливістю повторного складання (1-49 балів).

h. Якщо здобувач під час перескладання **підсумкового** контролю вдруге отримав оцінку “незадовільно”, то науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд засідання кафедри питання про надання можливості даному здобувачу повторного перескладання підсумкового контролю. На повторне перескладання до складу комісії залучаються представники керівництва інституту державного військового управління.

i. Якщо здобувач під час другого повторного перескладання **підсумкового** контролю втретє отримав оцінку “незадовільно”, то науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд вченої ради **інституту** питання про доцільність навчання даного здобувача у Національному університеті оборони України. У разі прийняття рішення про наступне перескладання, до складу комісії залучаються заступник начальника університету з навчальної роботи, або представники науково-методичного центру організації та провадження освітньої діяльності університету.

j. Якщо здобувач під час третього повторного перескладання підсумкового контролю знову отримав оцінку “незадовільно”, то науково-педагогічні працівники мають право виносити на розгляд вченої ради **університету** питання, щодо доцільності подальшого навчання даного здобувача у стінах Національного університету оборони України.

k. Якщо за результатами складання **підсумкового** контролю здобувач отримав **позитивну** оцінку (50-99 балів), перескладання **не допускається**.

Оскарження результатів оцінювання

l. Якщо здобувач переконаний у тому, що під час поточного чи підсумкового контролю його оцінка була занижена науково-педагогічними працівниками, він має право у той же день звернутися до начальника кафедри з проханням про перескладання. У цьому випадку начальник кафедри повинен очолити комісію, до якої входить голова попередньої комісії (науково-педагогічний працівник), який приймав участь у проведенні поточного чи підсумкового контролю.

m. Якщо здобувач переконаний у тому, що під час перескладання поточного чи підсумкового контролю його оцінка була вдруге занижена комісією кафедри, то він має право у той же день звернутися до начальника інституту державного військового управління з проханням про перескладання. У цьому випадку начальник інституту повинен очолити роботу комісії, до якої також входить начальник кафедри оперативного мистецтва.

n. Якщо здобувач переконаний у тому, що під час повторного перескладання поточного чи підсумкового контролю його оцінка була втретє занижена вже комісією інституту, то він має право у той же день звернутися до заступника начальника університету з навчальної роботи з проханням про перескладання. У цьому випадку заступник начальника університету з навчальної роботи повинен призначити дату перескладання, склад комісії, до

якої входитимуть начальник інституту державного військового управління, кафедри оперативного мистецтва, представники науково-методичного центру організації та провадження освітньої діяльності, та за можливості очолити роботу зазначеної комісії.

Відвідування навчальних занять

о. Здобувач повинен вчасно прибувати на заняття та бути на своєму навчальному місці не пізніше ніж за 1 хв. до початку заняття.

6. Анкетування

Анкета з оцінювання якості викладання навчальної дисципліни та надання відгуків про науково-педагогічних працівників буде запропонована після складання заліку.

7. Очікувані результати навчання

За результатами вивчення навчальної дисципліни “Основи застосування військ протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях” слухачі повинні набути сукупність військово-професійних / військово-спеціальних компетентностей:

Компетентності (за фахом)	ВСК1. Здатність планувати та організувати бойове застосування військових частин військ протиповітряної оборони Сухопутних військ у Силах оборони, у тому числі за стандартами НАТО, організувати взаємодію з військовими частинами видів Збройних Сил, окремих родів військ (сил) під час спільного виконання завдань в об’єднаних операціях (бойових діях).
	ВСК2. Здатність до планування бойового застосування військових частин військ протиповітряної оборони Сухопутних військ в інтересах оперативних угруповань військ, оперативно-тактичних угруповань військ та операцій функціональних командувань Збройних Сил України.
	ВСК3. Здатність до моделювання та прогнозування дій військових частин військ протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях.
	ВСК7. Здатність виконувати обов’язки за посадою
Програмні результати навчання (за фахом)	РНвс1. Організувати планування бойового застосування військових частин військ протиповітряної оборони Сухопутних військ в інтересах оперативних угруповань військ, оперативно-тактичних угруповань військ та операцій функціональних командувань Збройних Сил України.
	РНвс2. Оцінювати обстановку, свої війська та противника в інтересах прийняття обґрунтованих рішень за напрямом бойового застосування військових частин військ протиповітряної оборони Сухопутних військ.
	РНвс3. Організувати бойове застосування військових частин військ протиповітряної оборони Сухопутних військ в операціях.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Стратегія воєнної безпеки затверджена Указом Президента України від 25.03.2021 року №121/2021.
2. Тимчасова доктрина застосування сил оборони держави, затверджено наказом ГШ Збройних Сил України від 31.03.2020 року № 124 дск, К.: РВВ ЦЗСД МО та ГПІ ЗС України.
3. Доктрина Об'єднані операції затверджено наказом ГШ Збройних Сил України від 30.07 2020 року №101 дск, К.: РВВ ЦЗСД МО та ГПІ ЗС України.
4. Доктрина “Об'єднане планування”. Затверджено Наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від 22 грудня 2020 року № 225 ДСК.
5. Тимчасова доктрина об'єднане планування. – К.: ГШ ЗС України, – 2020.– 258 с № 03т. Інв. № 49044.
6. ВД 7-05(03).01. Доктрина “Сухопутні війська Збройних Сил України”. Командування Сухопутних Військ Збройних Сил України, вересень 2020 року.
7. ВКП 3-08(12).01 Доктрина з протиповітряної оборони, вересень 2020 року.
8. Протиповітряна оборона в операції ОТУВ. Навчальний посібник. (Кравченко С.О., Яненко О.А. та ін.) – К.:НУОУ, 2021. – 193 с. інв. № 48899.
9. Протиповітряна оборона у бою і операції. Підручник. [Кравченко С.О. та ін.] – К.: НУОУ, 2013. – 328 с . Інв. № 44966. Таємно.
10. Тимчасовий порядок оформлення оперативних (бойових) документів, затверджений наказом Головнокомандувача Збройних Сил України 11.09.2020 № 140. – К.: ГШ ЗС України, 2020. – 261 с.

Допоміжна

1. ВКДП 3-08(01).01 Доктрина з охорони повітряного простору та протиповітряного прикриття важливих державних і воєнних об'єктів, вересень 2020 року.
2. БП 3-(01,04)11(55).01. Тимчасовий бойовий статут механізованих військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина 1 (бригада). Березень 2021.
3. БП 3-(02)11(55).01. Тимчасовий бойовий статут танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина 1 (бригада). Березень 2021.

Інформаційні ресурси у мережі Інтернет

1. NATO Standard. AJP-3.2. Allied Joint Doctrine for Land Operations. Edition B, version 1. NATO Standardization Office (NSO), February 2022. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1085158/20220207-AJP3-2_EDB_Land_Ops.pdf
2. NATO Standard. AAP-06. Edition 2019. NATO Glossary of terms and definitions (English and French). NATO Standardization Office (NSO), 2019. https://www.coemed.org/files/stanags/05_AAP/AAP-06_2019_EF.pdf
3. NATO Standard. APP-6. NATO Joint Military Symbology. Edition D, Version 1. NATO Standardization Office (NSO), October 2017. https://litpolukrbrig.wp.mil.pl/u/APP-6D_JOINT_MILITARY_SYMBOLOGY.16_October_2017.pdf
4. NATO Standard ATP-3.2.2 / Command and Control of Allied Land Forces. Edition B, Version 1. December 2016. https://adl.mil.gov.ua/pluginfile.php/149740/mod_folder/content/0/stanag%202199%20ATP-3.2.2%20%28B1%29%20Command%20and%20Control%20of%20Allied%20Land%20Forces%20December%202016.pdf?forcedownload=1
5. Field Manual No. 3-0. Operations. Headquarters Department of the Army Washington, DC, 01 October, 2022, 280 p. <https://irp.fas.org/doddir/army/fm3-0.pdf>
6. FM 5-0, C1. Field Manual No. 5-0. Change No. 1. Headquarters, Department of the Army. Washington, D.C., 04 November 2022. https://armypubs.army.mil/epubs/DR_pubs/DR_a/ARN36775-FM_5-0-001-WEB-3.pdf
7. FM 6-0. Field Manual No. 6-0. Headquarters, Department of the Army. Washington, DC, 16 May 2022. https://armypubs.army.mil/epubs/DR_pubs/DR_a/ARN35404-FM_6-0-000-WEB-1.pdf
8. ADP 3-90, OFFENSE AND DEFENSE. Army Doctrine Publication No. 3-90, Headquarters, Department of the Army, Washington, DC, 31 July 2019. https://irp.fas.org/doddir/army/adp3_90.pdf
9. Field Manual 3-90-1. Offense and Defense Volume 1. Headquarters Department of the Army Washington, DC, 22 March, 2013, 285 p. Интернет-ресурс, режим доступа: <https://irp.fas.org/doddir/army/fm3-90-1.pdf>
10. Field Manual 3-07. Stability. Headquarters Department of the Army Washington, DC, 2 June, 2014, 107 p. Интернет-ресурс, режим доступа: https://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/3-07/fm3-07_2014.pdf